

megható hangnem” – ez saját kifejezése –, amit „a meggyőződés hangsúlya” jellemzett. Személyes megjelenése a szószéken összhangban volt hanghordozásával. Baxter tévedhetetlenül őszinte és becsületes volt önmaga iránt, és törékeny egészsége, ami gyakran közel sodorta a halálhoz, még külön mély tónust adott szavainak. Azt mondta egyik híres kifejezésében, hogy „úgy prédikál, mint haldokló a haldoklóknak”. Magát úgy tekintette, mint „aki átmeneti állapotban van az élők és holtak között”.

Bármilyen gyengeség volt is a testében, az nem tűnt elő beszédében; valójában azt a benyomást keltette, hogy örökké prédikálni tudna minden fáradság nélkül. Lelkesedéssel és széles gesztusokkal beszélt. *Trench* fődiakónus mondta, hogy „a robusztus és férfias ékesszólás” jellemezte.

Baxter nagy gondot fordított prédikációi előkészítésére és előadására. Gondosan tanulmányozta a prédikálás művészetét, és aprólékos figyelmet szentelt prédikációi összeállítására:

Prédikációink tanulmányozásában túl hanyagok vagyunk. Tanulmányoznunk kell, hogy miként győzzünk meg másokat és kerüljünk az emberek belsejébe, és hogyan vigyünk minden egyes igazságot az élőkhez, és ne bízzuk mindezt alkalmi hebehurgyaságunkra... Milyen kevés lelkipásztor prédikál teljes erejével! Semmi sem annyira illetlen egy ilyen munkához, mint a felelőtlenség és a tompaság. Akkor mit tegyünk? Beszéljünk bátran Isten nevében és az emberek üdvössége érdekében! Hadd lássák, hogy őszinték vagyunk! Az emberek nem hagyják

Nagy fontossága van a beszédben a kiejtésnek és a hanghordozásnak. A legjobb téma sem képes meghatni az embereket, ha nem meghatóan adjuk elő. Ne legyen benne színlelés, hanem beszéljünk olyan közvetlenül a népünkkel, mintha bármelyikükkel személyesen beszélgetnénk! Hadat kell viselnünk a bűnösök lelkéért. A prédikálásban a lelkekkel való kapcsolatba lépés a szándék, és mi az ő lelkükkel beszélünk. Megfigyeltem, hogy Isten ritkán áldja meg bárkinek a munkáját annyira, mint azt, akinek a szíve vágyik az eredményre.⁶

Még a homiletikáról készült mostani művek sem javítottak a prédikátor feladatának meghatározásán. Baxter világosan értette a prédikáció gondos felkészítésének szükségét, ami megfelel a hallgatók szükségleteinek; sőt még fontosabb, hogy ő volt az első a keresztyén történelemben, aki meghatározta a párbeszédés prédikálás lényegét: „Olyan közvetlenül beszélgessünk népünkkel, mintha személyesen beszélgetnénk velük!”

A felszínes elegancia hosszú korszakai közepette, ami követte Baxtert, kiemelkedik az evangélium igazi prédikálásával, ami semmi másra nem törekszik jobban, mint az embereknek szükséges igazság továbbadására.

Ezek az ajándékok elegendőnek bizonyultak volna a sikerhez, de még hozzá kell tennünk egy másik minősítést: a gondolatok rugalmasságát. Baxter örökké változott gondolkodásában. Nem akart a tegnapi gondolatok rabszolgájává válni, és lelkesen tanult élete végéig. Ezt írta:

Korábban sokkal kevesebbet tudtam, mint most, és még félannyira sem ismertem tudatlanságomat. Nagy gyönyörűségem volt a naponkénti új fölfedezésekben, amiket tettem a rám sugárzó világosságban, mint az az ember, aki olyan vidékre megy, ahol még sohasem volt azelőtt; de kevésbé tudtam, hogy mennyire tökéletesen értelmetlen azokat a pontokat, amelyek fölfedezése annyira gyönyörködtetett, vagy hogy mennyi mindennel szemben még mindig idegen maradtam... Ezért saját

értelmezésem jóval szegényesebb gondolataival vagyok tele, jöllehet tudom, hogy jobb a végtermék, mint akkor volt.⁷

Egy másik helyen Baxter elmondta az emberekkel kapcsolatosan változó gondolatait:

Most pedig látom, hogy a jók nem olyan jók, mint valaha gondoltam róluk... hogy a közelebbi megfigyelés és teljesebb próba a legjobbat is gyengébbnek tünteti fel és hibásabbnak, mint a távolból azokat csodálók gondolják; rájövök, hogy kevesen voltak olyan rosszak, ahogy akár rosszindulatú ellenségeik vagy érzékeny professzoraik elképzelik. Egyesekben valóban megtalálom, hogy emberi természetük megromlott és jobban hasonlít az ördögéhez, mint valaha gondoltam; de még a gonoszokban is rendszerint több jóság kerül előtérbe, mint valaha hittem.⁸

Korábbi szolgálatában Baxter élesen és sarkosan érvelt, és meg kellett bánnia sok mindent, amit mondott:

Nem tudom megbocsátani magamnak az elhamarkodott szavakat vagy tetteket, amelyek által kevésbé voltam gyöngéd és kedves, mint kellett volna lennem közeli és drága rokonaimhoz. Amikor az ilyenek meghalnak, minden keserű vagy bántó szó, amit nekik mondtam, szinte megbocsáthatatlannak tűnik előttem...

Ez a megjegyzés kétségtelenül oda vezethető vissza, hogy Baxter ellentmondásba keveredett *Edward Bagshaw* nevű korábbi barátjával, akit megbántott egyik kiadott könyvével; Baxter és Bagshaw számos különösen keserű és ostoba cikket írt egymás ellen. Baxter és Bagshaw közös válságát, „amikor Bagshaw fogolyként halt meg, az a nap súlyossá tette nekem azt a gondolatot, hogy az ellen írtam, aki meghalt a világnak, amely majd dönt ellentmondásunk fölül...”⁹

E keserű összeütközés után Baxter megváltozott emberré lett; életének hátralevő részében a kedvesség és az együtt érző megértés jellemezte prédikálását és írását. Ezt írta:

Megfigyeltem, hogy semmi sem akadályozza annyira az igazság elfogadását, mint amikor túl kemény türelmetlenséggel sürgetjük őket, vagy túlságosan durván esünk neki hibáiknak; mert ezáltal belerántjuk őket ebbe az ügybe, és hibáikat úgy védelmezik, mint magukat, és minden értelmükkel és képességükkel szembeszállnak velünk. Ha oktatjuk őket, akkor készek elfogadni az igazságot, de a vitakozás útján fölfegyverkeznek vele szemben az előítélettel és ellenségeskedéssel.¹⁰

Talán Baxter életének összegezését azokkal a szavakkal fejezhetjük ki a legjobban, amiket *Rupertus Meldenius*, 17. századi ködbe vesző német író és tanácsadó teológus latin tanulmányában fedezett föl, és amelyek életének mottójává lettek: „A fontos területeken egység, a lényegtelenekben szabadság és mindenben szeretet.”

Baxter prédikációja

Nem törődve Krisztussal és az üdvösséggel

„De azok, mit sem törődve ezzel, elmentek.” (Mt 22:5)

Szeretett hallgatóim, Isten azt a munkát bízta ránk, hogy hirdessük kegyelmének dicsőségét, segítségük Krisztus nevében az emberek lelkének megmentését. Remélem, nem gondoljátok, hogy ma ide más küldetéssel érkeztem. Az Úr tudja, hogy egy

lépést sem tettem másként, csak abban a reményben, hogy eredményes leszek ebben a munkában a ti lelketekért. Megfontoltam és gyakran megfontolom, hogy mi az oka annak, hogy olyan sok ezren elvesznek, amikor Isten olyan sokat tett üdvösségükért; és rájövök, hogy ennek az az oka, amit alap-szövegemben találok.

Az a világ egyik csodája, hogy amikor Isten annyira szerette a világot, hogy elküldte Fiát, és Krisztus elégtételt vállalt halála által mindnyájukért, és felajánlotta javait annyira ingyen, sőt pénz és fizetség nélkül, hogy a világ legnagyobb részének mégis el kell vesznie; igen, a legtöbbszörnek, akiket megszólított Igéje által! Miért, itt van az ok – amikor Krisztus mindezt megtette: az emberek nem törődtek vele. Isten bemutatta, hogy ő nem vonakodik; és Krisztus bemutatta, hogy ő sem vonakodik attól, hogy az embereket visszavezesse Isten kegyelmébe, és üdvösséget nyerjenek; de az emberek valójában nem akarják elfogadni. Isten nem örül a bűnösök halálának, hanem inkább annak, hogy visszatérjenek hozzá és éljenek. De az emberek gyönyörködnek a bűnben, amiben meghalnak, mielőtt visszatérnének hozzá. Az Úr Jézus örült annak, hogy orvosuk lehetett, és nekik elegendő gyógyírt adott saját vére által; de ha az emberek nem törődnek vele és nem válaszolnak rá, nem csoda, hogy elvesznek. Ez az igevers megadja az okát kárhozatuknak.

Ez a szomorú tapasztalat elmondja, hogy a világ legnagyobb része vétkezes ebben. Ez a legsajnálatosabb, amikor látjuk, hogy a legtöbbször miként fordítják törődésüket, idejüket, küszködésüket a hiábavalóságokra, míg Istent és dicsőségét elvetik. Akinek mindennél kellene lennie előttük, őt semmibe veszik, és amit semminek kellene tartaniuk, azt mindenükké teszik. Isten az emberiséget olyan pályára állította, amelynek végén vagy a menny, vagy a pokol vár rájuk, és mégis leülnek, lézengenek, és a világ gyerekes játékaiban futnak, és annyira elfeledkeznek arról a díjról, amiért futniuk kellene. Bárcsak úgy láthatnák ezt, ahogy a mindent látó Isten szemléli; látni egyetlen pillantással a mennyet és a poklot, amelyhez az emberek olyan közel vannak; és látni azt, amiért a világon a legtöbbször futnak, és amit tesznek mindennap, akkor ez az elképzelhető legszomorúbb látvány lenne. Ó, mennyire csodálkozunk kell örülségükön, és sajnálkozunk öncsalásukon! Ó, szegény, megtévesztett világ! Mi után futsz? Mit utasítasz vissza? Ha Isten sohasem mondta volna nekik, miért küldte őket ebbe a világba, vagy merre tartanak, vagy mi volt előttük egy másik világban, akkor lenne mentségük. Ő azonban megmondta nekik újból és újból, míg már belefáradtak. Ha ezt kétségessé tette volna, akkor lenne valami mentségük, ez azonban az ő megbecsült igéje, és vallják, hogy elhiszik, és minket betegeknek tartanak, ha megkérdőjeleznénk, hogy hiszik vagy nem hiszik.

Szeretteim, nem azért jövök, hogy bárkit vádoljak ezzel a bűnnel; mivel azonban ezt látom az emberek pusztulása legáltalánosabb okának, feltételezem, a legalkalmasabb ügynek ítélek ezt a mi vizsgálatunkra, és orvoslása megérdemli a legnagyobb gondot. Ezért igyekszem (1) büntudathoz segíteni a bűnöst; (2) adni neki olyan megfontolást, hogy megalázkodjék és megtérjen belőle; (3) olyan irányba terelni őt, hogy segítsen neki a bűnnek e pusztító hatalmától való megmenekülésben.

Először fontoljátok meg: a legtöbb bűnös azt gondolja magáról, hogy mentes ezektől a bűnöktől, amelyek rabszolgaságban tartják őket. Azért nem tudjuk őket megváltoztatni, mert nem tudjuk meggyőzni őket bűnösségükről. Ez a bűn természet, hogy annyira megvakítja és ostobává teszi a bűnöst,

hogy nem tudja, mit tesz, hanem azt gondolja, hogy szabad, amikor az uralkodik rajta, vagy amikor elköveti; ezért annyira nem ismerik magukat az emberek, hogy nem tudják, mit gondolnak, mi a szándékuk, sem azt, mit szeretnek vagy gyűlölnék, még kevésbé, hogy mi kerítette őket hatalmába, és minek vannak kiszolgáltatva. Bűnben élnek, és halottak minden megfontolásra és döntésre, ami helyreállítaná őket, mintha csak a vétkeességük miatt kellene tudnunk róluk, hogy élnek. Hadd reméljem, hogy hallasz ma engem, és kész vagy megismerni helyzetteddel kapcsolatban az igazságot, és aztán bátoritalak, hogy folytasd tovább a kutatást! Isten részrehajlás nélkül ítél; miért ne tegyék ezt mi is? Ezért a következő kérdésekkel hadd próbáljam ki, hogy könnyedén veszed-e Krisztust és saját üdvösségedet! Kövess engem, kérlek, és helyezd közvetlenül a szívedre, és hűségesen válaszolj!

Amiket az emberek nagyra értékelnek, azon elmélkednek, azok körül forognak a gondolataik. Ez ismert eset.

Vajon akik könnyen veszik Krisztust és üdvösségüket, nem azok, akik ritkán és hidegen törődnek vele? Figyeld meg szíved, és vizsgáld meg, mi után futsz naponta, és aztán íteld meg, vajon nem veszed semmibe Krisztust?

Nem tudjuk rávenni az embereket egyetlen órájában józan megfontolásra, amit tenniük kellene a Krisztus iránti érdeklődés miatt vagy hálaadásra szeretetéért, és mégsem hiszik el, hogy nem törődnek vele.

Amiket nagyra értékelünk, azokról beszélgetünk. A megítélés és a szív adja a parancsot a nyelvnek. Szabadon és örömmel beszélünk róluk. Ez is ismert eset.

Vajon nem veszik semmibe Krisztust és üdvösségüket azok, akik nem említik nevét, csak hiábavaló és bűnös módon? Akik nem szeretik azt a társaságot, ahol Krisztusról és az üdvösségről sokat beszélnek, hanem azt zavarónak tartják: inkább hallgatnának valamilyen vidám történeteket, hiábavaló meséket vagy a gazdagságról és a világ ügyeiről való beszélgetést. Ha reggeltől estig ezeket követed és ritkán beszélsz Krisztusról, talán csak futólagosan, íteld meg, hogy ezzel nem veszed semmibe Krisztust és az üdvösséget? Milyen komolyan beszélnek a világról és a hiúságról! De mennyire szívtelenül említik Krisztust és üdvösségüket!

Amit nagyra értékelünk, azt igyekszünk megszerezni, igyekszünk felszámolni minden kételyt és félelmet elérése érdekében. Vajon nem veszik semmibe Krisztust és az üdvösséget azok, akik már húsz-harminc év óta bizonytalanságban élnek, mert nem tudják, hogy van-e részük ezekben, és mégsem keresik soha kétségeik helyes feloldását? Bárcsak tennék! Ó, ha nem vennéd könnyen az üdvösséget, akkor nem viselnéd el olyan kényelmesen a vele kapcsolatos kételyt, nem nyugodnál, amíg bizonyos nem lennél benne vagy minden tévedés nélkül megtennél érdekében. Nincs senki, aki segítene neked egy ilyen munkában? Miért vannak lelkipásztoraid, akiket szándékosan kineveztek erre a tisztségre? Mentél már hozzájuk és mondtad már nekik eseted kétségességét, és kérted segítségüket helyzetted megítélésére? Jaj, a lelkipásztorok talán évek óta dolgozószobáikban ülnek, mielőtt ezer ember közül tízen odamennének hozzájuk ilyen küldetéssel. Vajon nem veszik semmibe Krisztust és üdvösségüket? Amikor az evangélium áthatja valóban a szíved, akkor felkiáltasz: „*Atyámfiai, mit cselekedjünk, hogy üdvözüljünk?*” Remegéssel és meglepetten kiált fel Pál: „*Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?*” Így tettek Péterrel a büntudathoz jutott zsidók. Mikor hallunk ilyen kérdéseket?

Amiket nagyon értékelünk, azok mélyen érintenek, és megindul szívünk a felőlük való értékelésünk szerint. Ha az emberek nem vennék ezeket könnyelműen, milyen változások történének minden hallgatónk szívében! Milyen különös érzelmek támadnának bennük, hogy hallják az eljövendő világról szóló tanítást! Mennyire megolvadna szívük az evangélium hallgatására! Milyen szomorúság hatná át őket bűneik fölfedezésekor! Milyen meglepetéssel vennék észre nyomorúságukat! Milyen kibeszélhetetlen örömet szerezne nekik a Jézus vére által elérhető üdvösségről szóló jó hír! Milyen változás történének bennük kötelességük fölfedezésekor! Ó, milyen hallgatóságunk lenne ezáltal, ha nem a bűn után futnának. Most azonban inkább fásasztjuk őket, vagy álomba prédikáljuk őket e kimondhatatlan értékek említésével. Krisztusról és az üdvösségről beszélünk nekik, amíg a fejük belefájdul: kevesen tudnák megmondani, hogy erről mit hallottak, vagy esetleg, hogy egyáltalán beszéltünk-e róluk.

Hogy mire értékelünk valamit, az meglátszik a vele való foglalkozásunk szorgalmából. Amit a legmagasabbra értékelünk, azért nem sajnálunk semmi fáradságot, hogy elérjük. Vajon nem veszik semmibe Krisztust és az üdvösséget azok, akik azt gondolják, hogy már túl sokat foglalkoznak velük? Zúgolódnak az istentiszteleten, és túl nehéz nekik elviselniük. Megkérdőjelezzik a szolgálatot, ahogy Júdás kifogásolta a kenetet: Mire való ez a tékozlás? Vajon nem üdvözülhetnek az emberek e sok hűhó nélkül is? Ez túl sok az üdvösséghez. A világért egész nap dolgoznak és egész életükön át, de Krisztusért és üdvösségükért félnek túl sokat tenni. Bármennyit prédikálunk nekik, nem tudjuk őket a szentség útjára állítani. Elmehetünk házaikba, és nem halljuk, hogy egyetlen fejezetet felolvasnak vagy segítségül hívják Istent családtagjaikkal együtt egyszer egy nap. Nem engedik meg neki, hogy a hét közül egy napot elkülönítenének szolgálatára. De az élvezet, a világ ügyei vagy a tétlenség kiveszi a maga részét. Vajon az örök üdvösség nem ér ennél is többet? Vajon az a lélek nem veszi ezeket könnyelműen, aki azt gondolja, hogy kényelme többet érdemelne ennél? Ítéljen a józan ész!

Amit nagyra értékelünk, arról azt gondoljuk, hogy semmi sem drága érte. Krisztust és az üdvösséget ingyen kapjuk, és mégis a legtöbbben nélkülük élnek, mert nem tudják élvezni a világot és Krisztust együtt. Felhívást kapnak arra, hogy szakadjanak el attól, ami akadályozza őket a Krisztushoz jövetelben, és nem teszik. Felszólítást kapnak, hogy adják meg Istennek a maga részét, cselekedjék akaratait, és hagyják elveszni a világ előnyeit és élvezeteit, amikor választaniuk kellene Krisztust vagy a világot, és nem teszik. Azt gondolják, hogy ez túl drága üzlet, és azt mondják, hogy nem tudják megőrizni ezeket: hitre méltóknak kell lenniük az emberek előtt, törődniük kell a birtokukkal, miként élhetnének másként? Vágynak az élvezetekre, bármi legyen is Krisztussal és üdvösségükkel, mintha jobban élhetnének Krisztus nélkül, mint ezek nélkül, mintha azt gondolnák, hogy vesztesek lesznek Krisztussal, vagy többet takaríthatnak meg akkor, ha elvesztik lelküket, hogy megnyerjék a világot. Krisztus ismételtlen mondta, hogy ha nem tagadunk meg mindent érte, nem lehetünk tanítványai. Ezek az emberek nem tagadnak meg mindent érte, és mégis azt gondolják, hogy valóban az ő tanítványai.

Amit az emberek nagyra értékelnek, ahhoz hozzásegítik barátaikat is éppen úgy, mint saját magukat. Vajon ezek nem veszik semmibe Krisztust és az üdvösséget, akik engedik, hogy gyermekeik habzsolják a világot, sőt segítik őket ebben, de

kevésbé segítik őket a menny elérésben? Minden szükségeset megádnak családtagjaiknak, de olyan kevésbé törődnek lelkük üdvösségével? Elhanyagolt gyermekeik és barátaik tanúinak, hogy vagy Krisztust, vagy gyermekeik lelkét, vagy mindkettőt semmibe veszik.

Amit az ember nagyon értékeli, azt szorgalmasan keresi, hogy sikertüljön elérnie, ha elérhető távolságban van. Láthatod, milyen sokan nem törődnek Krisztussal, mert olyan keveset tudnak róla, és ritkán vannak vele közösségben és nem beszélgetnek vele. Ezért kevés vagy semmi különleges áldását nem élvezik. Jaj, milyen sok lelkipásztor szomorúan mondja el szíve mélyéből, hogy népe közül sokan alig tudnak valamit Krisztusról, jóllehet naponta hallanak róla. Azt sem tudják, hogy mit kellene tenniük azért, hogy üdvözüljenek. Ha megkérdézzük tőlük ezeket, akkor azt válaszolják, hogy nem értik, miről beszélünk, és ők nem tudósok, ezért azt gondolják, hogy van mentségük tudatlanságukra. Ó, ha ezek az emberek nem vennék semmibe Krisztust és üdvösségüket, hanem csak legalább félannyira jobban törekednének megismerni és közösségben lenni vele, mint amennyire értik a világ kereskedését és ügyeit, akkor nem lennének ilyen tudatlanok. Azért veszik ezeket semmibe, mert nem áldoznak rá fáradságot, hogy megismerjék és tanulmányozzák. Amikor az emberek a legnehezebb foglalkozást is elsajátíthatják néhány év alatt, nem tanulják meg a hitvallásukat, nem törődnek a katekizmussal húsz- vagy harmincéves prédikálás alatt sem, és nem képesek érdeklődni ezek után, vajon ez nem mutatja szívük hiábavalóságát? Hogyan tekintenek majd egy napon Krisztus szemébe, és hogyan adnak számot előtte ezek a Krisztus-tagadók és az üdvösséggel nem törődők?

Már sokat beszéltem meggyőzésed érdekében. Vajon ekkorra nem háborít téged a lelkiismereted, és nem mondd, hogy éppen te vagy az, aki nem törödsz üdvösségeddel? Ha nem, akkor továbbra sem törödsz vele, annak ellenére, amit hallottál. De ha az az Úr akarata, akkor elájulnék, ha ebben az átkozott állapotban gyógyíthatatlanul hagynálak, és nem törődném ezzel az utálatos állapotoddal, pedig tudom rá az orvosságot. Közlök néhány megfigyelést, amelyek mehetnek téged, ha értelmesen és megértő szándékkal gondolkodol. Kérlek, mérlegeld ezeket, és használd föl, amint haladunk tovább, tedd szívedre a kegyelem munkáját és szomorúan gondolkodj rajta, milyen helyzetben vagy, ha bebizonyosodik, hogy nem törödsz Krisztussal!

Fontold meg először ezt: Nem törödsz vele, aki törődött veled, pedig megérdemelte volna. Semmi másra nem voltál méltó, csak panaszra. Isten előtt olyan vagy, mint a féreg. Bűnösként sokkal mélyebben voltál, mint egy teknősbéka, de Krisztus törődött veled és boldogsággal annyira, hogy lejött hozzád testben, és a szenvedést vállalva följánlotta magát áldozatul, hogy megigazulj, amit sohasem érthetél volna el, hogy szerencsétlen lelked orvosságra találjon. Ez a szeretet és irgalom csodája, amit bemutatott irántunk, mi mégis könnyedén vesszük ezt?

Az angyalok csodálkoznak ezen és nem értik, hogy a megváltott bűnösök miként veszik ezt semmibe? Milyen barbár és sátni, sőt az ördögínél is gonoszabb hálátlanság ez! Az ördögök sohasem kaptak megváltót, de te igen, és mégis semmibe veszed?

Fontold meg másodszor, hogy Jézus Krisztus az emberek megváltásának művét Isten minden művének a csúcsává tette, amelyben az ő szeretete és irgalma megsokszorozódik! Ahogy

a teremtett világ hirdeti jóságát és hatalmát, ugyanúgy a megváltás hirdeti jóságát és irgalmát. Úgy gondolta ki imádatának keretét, hogy ennek nagy része az ő művének magaslatásából álljon, és mindezek után mégis semmibe veszed? „Neve csodálatos!” „Olyat tett, amit senki más nem tehetne.” „Ennél nincs nagyobb szeretet.” Milyen szörnyű volt a gonoszság és nyomorúság, amiből megszabadított minket, és a jót váltotta ki belőlünk! Mindez csoda az ő születésétől mennybemenetelig, a mi születésünktől a mi megdicsőülésünkig, mint az ő páratlan irgalmának csodája, és mégsem törödsz ezekkel?

Harmadszor, te a legnagyobb értékeket veszed semmibe a világon, és nem tudod, mit vetsz meg: ha tudnád, nem tennéd. Ahogy Krisztus mondta a samáriai asszonynak: „Ha tudnád, kivel beszélsz, te kértél volna tőle élő vizet.” Ha tudták volna, nem feszítették volna meg a dicsőség Urát. Ha tudnád, hogy kicsoda Krisztus, akkor nem vennéd őt semmibe. Ha csak egy napig a mennyben lennél, és látnád, mi lesz az üdvözültek része, akkor elképzelnéd, hogy mit kell elszenvedniük azoknak a szerencsétlen lelkeknek, akik nem kerülnek oda, és akkor soha nem vennéd semmibe Krisztust.

Inkább aludni akarsz, mint remegni, amikor hallod, hogy miként kell majd megállnod Isten ítélőszéke előtt? Ember vagy és nem agyagcsomó, és mégis felkelhetsz és lefeküdhetsz anélkül, hogy mélyen foglalkoztatna örökkévaló állapotod? Képes vagy futni a világ után, és semmit nem teszel az üdvösség vagy kárhozat nagy kérdésével kapcsolatban?

Valóban, amikor a kérdés súlyára gondolok, csodálkozom Isten legnagyobb szentjein e földön, hogy nem ismerik jobban és nem tesznek többet ilyen fontos kérdésben. Csodálkozom azokon, akiket a világ szentebbnek tekint, mint kellene, és csúfol azért, mert olyan sok hűhót csinál emiatt, és olyan semmiségért félreteszik Krisztust és lelküket, és nem veszik bele lelküket minden könnyörgésükbe, és nem törődnek többet Istennel, hogy gondolataik még komolyabban foglalkoznának az elszámolásra való fölkészüléssel. Csodálkozom, hogy százszorta nem szigorúbbak életükben, és nem fáradoznak és küzdenek a koronáért, mint amennyit tesznek érte. Ami engem illet, szégyellem tompa és gondatlan szívemben életem lassú és haszontalan menetét. Az Úr tudja, hogy szégyellek minden prédikációt, amit elmondok, amikor azon gondolkodom, amiről beszélek, és aki elküldött engem, hogy vajon az emberek üdvössége vagy kárhozata annyira fontos abban, és kész vagyok remegni, nehogy Isten megítéljen engem, mert könnyen veszem igazságát és az emberek lelkét? Nehogy a legjobb prédikációban vétkezzem az ő vére ellen! Azt hiszem, nem szabad egy szót sem kiejtenünk ilyen következményekkel járó kérdésben könnyek nélkül, csak a legnagyobb buzgósággal, ahogy tehetjük... Akár egyedül vagyunk, akár társaságban, ennek mindig az elménkben kell lennie és a szemünk előtt kell tartanunk, és hamarabb el kell feledkeznünk bármiről, és hamarabb el kell halványulnia bárminek, mint ennek.

Figyeljük meg negyedszer, ki küldi ezt a súlyos üzenetet neked? Vajon nem maga Isten? Vajon a menny Istenének beszédét semmibe veheti az ember? Nem vennénk semmibe egy angyal vagy egy fejedelem szavát.

Ötödször, kinek az üdvösségét vesszük semmibe? Nem a saját üdvösségünket? Nem vagy közelebb és drágább magadhoz és magadnak, hogy törödj boldogságoddal vagy nyomorúságoddal? Nem számít neked, hogy üdvözülsz vagy elkárhozol? Elveszett az önszereteted? Saját ellenségeddé lettél? Mint az,

aki gyűlöli az ételt, gyűlöli az életet, ugyanúgy, ha megveted Krisztust, bármit gondolsz is, rájössz, hogy saját üdvösségedet veted meg. Halld, mit mond: „Aki gyűlöl engem, szereti a halált.”

Hatodszor, a bűnöd nagyobb, mert vallod, hogy hiszel az evangéliumban, amit annyira semmibe veszel. Ha egy megátalkodott hitetlen nem hiszi, hogy Krisztus valaha meghalt vagy feltámadt, nem hiszi, hogy van menny vagy pokol, az nem lenne olyan csoda – de te, akinek van hitvallásod, van vallásod, keresztyénnek hívod magad, hited alapján bementéztél, és úgy látszik, ragaszkodsz hitedhez, ez a csoda, és erre nincs mentség. Hiszed, hogy vagy végtelen örömben, vagy végtelen gyötrelemben élsz, és nem teszel többet azért, hogy megmenekülj a gyötrelemtől és elnyerd az örömet! Mi lesz veled, ha hiszed, hogy Isten hamarosan megítél, és mégsem készülsz rá? Vagy világosan kimondod, hogy nem vagy keresztyén? Ezt mondod: nem hiszek ezekben a csodálatos kijelentésekben, semmit nem hiszek, amit nem látok. Vagy pedig engedj, hogy érintse a szíved, amit hiszel, és élj úgy, ahogy hiszel! Mit gondolsz, amikor ismételed a hitvallást és említéd Krisztus ítéletét és az örök életet?

Hetedszer, mik azok, amiket annyira elébe teszel Krisztusnak és lelked üdvösségének? Találtál már jobb barátot, nagyobb és biztosabb boldogságot ennél? Uram, Isten! Milyen szemétdomb az, amit az emberek összegyűjtenek és nem törődnek az örök dicsőséggel? Milyen játékszerek azok, amiket naponta kezükbe vesznek, míg az élet és halál kérdéseit megvetik? Ha volt reményeidben valaha királyság, mi az az örökkévaló királysághoz hasonlítva? Nem tudok e világ minden dicsőségére, méltóságára, országaira, uraira, koronáira és királyságaira tekinteni, csak mint egy agyalágyult koldusra, aki kölcsönvesz szép ruhákat, királyt vagy urat játszik egy órán át a színpadon, aztán lemegy onnan, és amikor a játéknak vége, ismét koldussá válik. Ha ez nem Isten érdekében történik az ő hatalma megtisztelésében, vagy a neki történő szolgálatban, akkor nem ítélem jobbnak őket. Ez csak saját dicsőségükért történt és csak füst az egész. Mit számít, hogy valaki szegény vagy gazdag, ha csak nem nagyobb tisztesség meghalni a gazdagnak. Eleget tudsz arról, hogy a halál mindent kiegyenlít. Mit számít az ítéletkor, hogy egy gazdag ember vagy egy szegény ember életéért kell számot adnod? Vajon a gazdag ember sorsa jobb, mint Lázáré? Ó, azok az emberek tudták, milyen szegény és csalóka árnyékot ragadtak meg akkor, amikor elengedték az örökkévaló áldást! A legerősebb és leggazdagabb, a legkéjsóvárabb bűnösök csak tüzelőanyagot halmoznak fel, miközben azt gondolják, hogy értékeket gyűjtenek. Sajnos, alszanak és álmodják boldogságukat, amikor azonban fölébrednek, milyen változást látnak! Koronájuk tövisből áll, örömiüknek fullánkja van, ami átjárja a szívet az egész örökkévalóságban, ha csak megtérés nem előzi meg.

Nyolcadszor, Krisztus és az üdvösség nem lesz részed, mert semmibe veted őket, és ha így folytatod, akkor Krisztus is semmibe vesz téged: „Aki megtisztelik őt, tisztességet nyernek, akik megtagadják őt, azokat semmibe veszik.” Egy napon érzed, hogy nem tudsz nélküle élni, megvallod akkor, hogy rá van szükséged; és akkor keresed a megváltót, ahol akarsz, mert többé nem lesz megváltód a sír után, ha nem értékelted őt és nem alázkodtál meg előtte e földön. Akkor ki bizonyul vesztesnek a magvetés alapján? Ó, milyen rémületes lesz, amikor egy szegény, szerencsétlen lélek kiált Krisztushoz segítségért azon a napon, és hallja szomorúan a választ: Semmibe

vettél engem és törvényemet virágzásod napjaiban, és most én veszek semmibe téged nyomorúságod napjaiban. Olvasd el Péld 1:24-et végig! „Kiáltottam nektek, de vonakodtatok, kinyújtottam kezem, de senki sem figyelt.” Aki Ézsauhoz hasonlóan eladta elsőszülöttségi jogát egy tál ételért, nem találja meg a bűnbánat helyét, pedig könnyek közt keresi. Azt gondolod, hogy Krisztus azért ontotta véréit megváltásodért, hogy továbbra is semmibe vedd őt? Megmondom neked, jóllehet könnyen veszed Krisztust és az üdvösséget, Isten nem tesz így. Nem ilyen alapon áll. Ő értékeli Fiának véréit és az örökkévaló dicsőséget, és értékelné fogja ezeket örökkön örökké. Ez lesz az ítélet, és nem lesz orvosság többé. Az egész világ nem válthatja meg azt, aki semmibe veszi Krisztust. Senki sem ízele meg az ő vacsoráját. Senki nem kárhoztatja őt azért, mert semmibe vette őt.

Kilencedszer, közel van az idő, amikor Krisztus és az üdvösség többé nem vehető semmibe, ahogy most semmibe veszik. Amikor Isten kirázza azokat a gondatlan lelkeket a testükből, akkor felelniük kell minden bűnükért a saját nevükben. Akkor mit nem adnának a Megváltóért!? Amikor ezernyi számlát hoznak fel ellenük, és egyet sem tudnak kifizetni, akkor nem mondhatják: Ó, most Krisztus állhatna közém és Isten haragja közé, ha nem vettem volna meg őt, és ő sohasem válaszolna így. Amikor látod, hogy a világ elhagy, és bűnbártaid megcsalják magukat és téged, és boldog napjaik leszálnak, és fáradozásod semmiyé válik. Gondolsz erre, amikor látod az ítélszéket, és örök kárhozatra ítélt Isten a gonoszágodért, hogy akkor is annyira semmibe veheted Krisztust, mint most? Miért nem ítélsz most úgy, ahogy tudod, hogy akkor ítélni fogsz? Vajon ő nem érne föl akkor neked tízezer világgal is? Vajon nem érdemli meg most legnagyobb megbecsüléset és legdrágább vonzalmadat?

Tizedszer, Isten nemcsak megfoszt téged attól az üdvösségtől, amit semmibe vettél, hanem elszakít mindentől, amit azelőtt értékesnek tartottál. Aki most a legnagyobbra becsüli Krisztust, az megnyeri őt és minden áldását, de aki jobban ragaszkodik a világhoz, mint Krisztushoz, megkap valamit ebből a világból Krisztus nélkül, és semmit nem kap meg Krisztusból a sír után.

Ennyit ezekből a megfontolásokból, amelyek bemutatják e félelmetes bűn igéit.

Most mit gondolsz, barátom, erről a kérdésről? Nem láttad meg ekkorra, hogy milyen helyzetben van az a lélek, aki semmibe veszi Krisztust és a megváltást? Arra van szükség, hogy vigyázz, nehogy ez legyen a helyzeted! Az Úr tudja, túl általános ez az eset. Aki végül ebben a bűnben marad, jobb lett volna annak az embernek, ha soha meg sem született volna. Jobb lenne neki, ha bálványimádó volna, aki sohasem hallotta a Megváltó nevét, és akinek sohasem ajánlották fel az üdvösséget, mert ezek az emberek nem találnak mentséget bűneikre. Minden bűnük mellett ezért a gyilkos bűnért kell számot adniuk, és ez súlyosbítja nyomorúságukat, hogy Krisztust könnyen vették és ő lesz a bírójuk, és ezért a bűnért ítéli meg őket. Ó, bárcsak megfontolnák, miként válaszolnak arra a kérdésre, amit Krisztus fölött elödeiknek: „Hogyan menekültök meg a pokol ítéletétől?!” Vagy: „Miként menekülünk meg mi, ha nem törődünk ilyen nagy üdvösséggel?” Megmenekülhetsz-e Krisztus nélkül, vagy a megvetett Krisztus megvált téged? Ha átkozottá válik az, aki semmibe veszi apját és anyját, mi lesz azzal, aki semmibe veszi Krisztust? Ez a zsidók súlyos bűnévé lett, és köztük voltak olyanok, akik megvetették apjukat és

anyjukat. De köztünk megvetik a lelkek Atyját. Isten nevében kérlek titeket, fontoljátok meg, hogyan halljátok ezt a haragot, amit most semmibe vesztek! Aki nem tudsz semmibe venni egy kis betegséget vagy kívánságot vagy a természetes halált vagy a fogfájást, hanem jajgatsz miattuk, miként veheted semmibe az Úr haragját, ami fellobban az ő kegyelmének megtagadói ellen? Nem lenne jobb már most gondolni ezekre?

Drága szeretteim az Úrban, elvégeztem, amiért jöttem. Hogy milyen hatása lesz ennek a szíveteken, nem tudom, és nincs hatalmam annak elvégzésére, amit lellem kíván nektek. Bárcsak az Úr akarata lenne, hogy teljesülne kívánságom! Bárcsak azok az igék, amiket ma hallottál, áthatnának annyira, hogy fölébrednél, és nem vesznél el üdvösséged semmibe vétele miatt. Nem követhetlek téged, hogy mely területeken érintenek ezek az igék, de bárcsak minden ember lelkiismeretét prédikátorra tehetném saját magának, hogy az végezné el azt, amit kell. Ha legközelebb ima nélkül fekszel le vagy mész munkába, lelkiismereted felkiáltana: „Nem törödsz Krisztussal és üdvösségeddel? Könnyen veszed Krisztust és az üdvösséget?” Ha legközelebb kész vagy elmenni az ismeretlen bűn mellett és tetszelegni testies vágyaidnak Isten parancsa ellenére, lelkiismereted felkiáltana: „Nem ér neked többet Krisztus és az üdvösség, hogy ezeket elvesd, vagy inkább kívánságaidal törödsz?” Amikor a világ kívánságait követed teljes szívvel, akkor lelkiismereted felkiáltana: „Krisztus és az üdvösség nem ér többet, mint ezek?” Amikor legközelebb az Úr napját semmittevésben vagy hiábavaló szórakozásban töltöd, akkor a lelkiismereted megmondaná, mit teszel. Egy szóval, minden kötelességmulasztásodban, az istenfélő élet rovására végzett fáradozásokban, igen, minden hideg és lusta imádságodban és munkádban a lelkiismereted megmondaná neked, hogy mennyire illetlen ez a magatartás ahhoz a jutalomhoz, és hogy Krisztust és az üdvösséget nem szabad semmibe venni. Nem mondok ennél többet most. Ezerszerre sajnálatosabb, hogy amikor Isten megváltót ad a világnak, amikor Krisztus olyan sokat szenved bűneikért és teljesen eleget tesz az igazságnak, megvásárolja a dicsőséges királyságot a szenteknek, és mindezt ingyen ajánlja fel a bűnösöknek, elveszetteknek, méltatlan gonoszoknak semmiért, és mégis oly sokuknak el kell veszniük, mert semmibe veszik Megváltójukat és az üdvösséget, és többre értékelik a hiú világot és kívánságaikat. Átdadtam üzenetemet, az Úr nyissa meg szíveteket, hogy befogadjátok! Meg akartalak győzni titeket az igazság és józanság igéjével. Hogy mindez el ne vesszen, az Úr győzzön meg eredményesebben! Ámen.

Ford.: dr. G. L.

Jegyzetek:

- 1 Albert H. Currier, *Nine Great Preachers* (Boston: The Pilgrim Press, 1912), 125.
- 2 *Uo.*, 128–129.
- 3 *Uo.*, 160.
- 4 *Uo.*, 118.
- 5 *Uo.*, 119.
- 6 Harry C. Howard, *Princes of the Christian Pulpit and Pastorate* (Nashville: Cokesbury Press, 1928), 111.
- 7 Currier, 151.
- 8 *Uo.*
- 9 *Uo.*, 142.